

NORSØK

Norsk senter for
økologisk landbruk
6630 TINGVOLL

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 1018 - 16	Doknr.:
Mottatt: 27 AUG 2003 MP/SPH	
Saksbeh.: LAE	Ark.: 852
Kopi:	Avskr.:

Tingvoll, 26.08.2003

Deres referanse: 2003/1018/mp

Høringsuttalelse til forslag i rapporten: "Evaluering av handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler (1998 -2002)."

Viser til tilsendt evalueringsrapport. Vedlagt følger merknader fra Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK). Vi håper innspillene kan være nyttige og at de kan medvirke til en mer effektiv reduksjon av risiko knyttet til bruk av plantevernmidler.

Vennlig hilsen

Ketil Valde
Nestleder

Theo Ruissen
Forsker

6630 TINGVOLL

Telefon: 71 53 20 00 • Telefax: 71 53 20 01
e-mail:norsok@norsok.no • Internett: www.norsok.no
Bankgiro:4050 05 23745 Foretaksreg: NO 969 840 383 MVA

Høringsuttale vedrørende Handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler – Forslag til tiltak i ny handlingsplan.

Fra Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)

Høringsuttalelsen retter seg primært mot de foreslåtte målsetninger og tilrådinger for veien videre med en ny handlingsplan.

Innledningsvis vil vi påpeke at det er utført mye nyttig arbeid innenfor den forrige handlingsplanen (1998-2002). Det ser ut at det har vært en positiv innsats fra mange aktører i dette komplekse problemfeltet.

Angående målsetningene for en ny handlingsplan

Målsetningen for en ny handlingsplan er i lik den nå avsluttede handlingsplanen. Målsetningen har en kvalitativ karakter og bare målsetningen mht. forekomst av plantevernmidler i grunnvann inneholder noe som ligger nær en konkret, målbar målsetning, nemlig at det ikke bør forekomme rester i grunnvann.

Reduksjonen av risiko med 25% kan tolkes på forskjellige måter, og framstår ikke som en klar målsetning. Evalueringen av den første handlingsplanen har klart påvist svakheter i måten risiko ble målt og analysert på. Vi vil derfor foreslå klarere og mer målbare målsetninger som kan etterprøves bedre. Dermed vil en unngå mange problem senere i evalueringsfasen og gjøre prosjektet både mer effektivt og mer tilgjengelig, også for allmennheten.

Den viktigste kommentaren fra NORSØK sin side til målsetningen er følgende: Det kan fastslås at problematikken rundt bruk av sprøytemiddel er en konsekvens av at dagens landbruksproduksjon har utviklet seg i en retning der det er blitt en stor avhengighet av sprøytemiddel. Handlingsplanen retter seg primært mot å takle disse problemene som er en følge av den valgte produksjonsstrategien og de produksjonsmetoder som da har utviklet seg. Det er ikke uttalt eksplisitt i målsetningen til den nye handlingsplanen at det skal foregå arbeid som retter seg mot en redusert avhengighet av sprøytemiddel eller andre direkte bekjempelsestiltak. Dette mener vi bør gjøres. Nedgangen i bruk av sprøytemidler, basert på tonn omsatt aktive stoff, flater ut (se evalueringsrapport). Dette tyder på at den lettest oppnåelige effekten av den til nå fulgte strategi er brukt opp. Videre satsing på samme strategi vil trolig kunne gi mindre effekter og koste forholdsvis mye i utvikling. Dette inviterer til en endring i strategien for å komme vesentlig lenger i reduksjonen av bruk av plantevernmidler og dermed også risikoen som henger sammen med dette.

Anmodningen om at Planteforsk bør legge mer vekt på alternative metoder (evalueringsrapport s. 42) vil NORSØK støtte, men innsatsen bør primært legges på strategier og metoder som forebygger plantevernproblemer.

Den nye handlingsplanen fokuserer sterkt på å verne grunnvann, overflatevann og kilder for drikkevann. I seg selv er dette viktige områder, men det bør ikke føre til at de øvrige målsetninger blir nedprioritert eller glemt.

Angående metoder og virkemiddel

I de foreslåtte tiltakene, er hovedelementene de samme som i den forrige planen med unntak av at det legges mer vekt på kunnskap hos produsentene innen integrert produksjon og økologisk landbruk.

Arbeidsgruppen gir uttrykk for at kunnskap og kompetanse hos produsenten er nøkkelfaktorer i satsinga på redusert risiko knyttet til plantevernmidler. Ut fra vårt arbeid med kunnskapsformidling og deltagende forskning er NORSØK svært enig i denne vurderingen.

Mange av de foreslåtte tiltakene og virkemidlene vurderes som logiske ut fra perspektivet at det brukes sprøytemidler i landbruket.

Vi savner en nærmere vurdering av miljø- og helserisikoen som henger sammen med inntak av blandinger av ulike sprøytemidler. Det er et kjent fenomen at det blandes sprøytemidler eller at en benytter flere midler innen en produksjon. Dessuten er inntak av sprøytemiddelrester i et variert kosthold alltid en blanding av ulike toksikologiske grupper. Mangel på kunnskap vil her lett føre til en undervurdering av risiko.

Som virkemiddel blir det foreslått informasjon om integrert plantevern og økologisk landbruk. Dette støtter vi, men i tillegg til informasjon, må en ta aktivt i bruk de prinsippene innen økologisk landbruk som gjør at en utvikler dyrkingsmetoder der en ikke blir avhengig av plantevernmidler.

NORSØK støtter sterkt evalueringsgruppa sin vurdering av den sentrale rolle som forskning- og utviklingsarbeidet (FoU) bør ha i den nye handlingsplanen. Vi mener at det må legges vekt på en FoU strategi med langsiktige mål. Det bør unngås at de tilgjengelige ressurser blir fordelt over alt for mange små prosjekt, særlig dem som har en *ad hoc* karakter. De ulike forslagene fra evalueringsgruppen er preget av en økt innsats på aspekt som er en følge av dagens praksis av bruk av sprøytemiddel til tross for at det er fremhevet at det er behov for å øke kunnskapen om alternative bekjempingsmetoder, integrert plantevern og økologisk landbruk. Vi ønsker å fremheve at FoU strategien må bli nøye vurdert ut fra en klar langsiktig målsetning med hensyn til utviklingen av plantevern innen en bærekraftig framtidig land- og arealbruk.